FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Adriána Oboňová

Název práce: The Changing Subjectivity of Female Terrorists: The Case of the Islamic State's Recruitment

Obor/Rok: Bezpečnostní studia (2017)

Autor posudku (vedoucí): PhDr. Ondřej Ditrych, MPhil. Ph.D.

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	**8**
	Teoretický konceptuální rámec	30	**26**
	Metodologie, analýza argumentace	40	**35**
Celkem		80	**69**
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	**10**
	Styl	5	**5**
	Formální kritéria	5	**4**
Celkem		20	**19**
CELKEM		100	**88**

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Předložená práce si klade za cíl zachytit proměňující se ženskou subjektivitu v souvislosti s participací v teroristických skupinách. Po teoretické stránce vychází z konstruktivismem ovlivněné feministické a genderové teorie; metodologicky je ukotvena v kritické diskursivní analýze (CDA) doplněné o analýzu gramatiky vizuálního designu. Studovaným diskursem jsou vybrané propagační materiály ISIS. Z hlediska struktury následují po úvodu kapitoly věnované teorii a metodologii, historický přehled aktivity žen ve vybraných teroristických skupinách, empirická analýza propagandistického diskursu ISIS a její závěry. Téma práce je zvoleno vhodně, členění je logické a argument je obecně souvislý a provázaný.

Teoretická kapitola překládá základní východiska práce – je pouze škoda, že přehled feministické teorie je ovlivněn soustředěním na omezený počet jinak bezpochyby autoritativních zdrojů (Tickner, Peterson), výsledkem čehož je mj. menší pozornost věnovanána proudu feministické teorie upírajícímu pozornost ke konstitutivním vztahům moci a vědění a obecněji roli moci v procesu tvorby identity, resp. subjektivity, kterou autorka – narozdíl od řady jiných užívaných termínů – zcela jasně nedefinuje a s konceptem ve své analýze důsledněji nepracuje. V metodologické kapitole je představena CDA, včetně Faircloughova třífázového modelu, který autorka vhodně využívá jako základní organizační rámec pro svou empirickou studii. Z metodologického hlediska lze pouze namítnout, že zvolená metoda diskursivní analýzy neumožňuje autorce odpovědět na první, kauzálně položenou výzkumnou otázku po účinku ustavení ISIS na emancipaci "ženských teroristek"; ale pouze na druhou, která se vztahuje k procesu tvorby ženské identity v propagandistickém (ideologickém) *diskursu* ISIS. Korpus studovaných materiálů je zvolen vhodně a jejich výběr je dobře odůvodněn.

V následující kapitole se autorka věnuje stručně fenoménu radikalizace žen jako účastnic na politickém násilí, kategorizaci jejich rolí v teroristických skupinách a následně se na několika krátkých studiích pokouší analyticky vysledovat, jak se dominantní z těchto rolí historicky vyvíjejí. Autorka si je zde vědoma omezení při formulaci zobecnění vyplývající z omezeného množství rozdílných případů, přesto se jim však zcela nebrání.

Empirická studie je zahájena další diskusí procesu radikalizace a formulace teze o rostoucí emancipaci "ženských teroristek" na pozadí působení ISIS, a to navzdory tomu, že ženy zde

sehrávají role spíše omezené; dle autorky však diskursivní analýza odhaluje celkově vyšší míru významu, který je jejich roli v *chalífátu* připisován. Tento závěr nicméně není komparativně podložený. Kromě toho ze zdá, že význam emancipace v argumentu není zcela ustálený – jedná se o emancipaci založenou na kulturních hodnotách odlišných od našich (s. 61), může ale spočívat (pouze) v rozhodnutí opustit domov a stát se součástí *chalífátu* (s. 68) *nebo* realizaci svého potenciálu skrze terorismus (s. 85) včetně, jak ukazuje historická kapitola, aktivnější role při přípravě a provádění teroristických činů. V diskursivní analýze propagandy ISIS se autorka nicméně věnuje výhradně role v *pospolitosti* chalífátu, nikoliv při konkrétních teroristických útocích: a sociální efekt propagandistického (ideologického) diskursu nachází v podnětu k jednání, tj. mobilizaci, jejímž cílem je opuštění evropského domova a specificky pojatá *hidžra* na území *chalífátu*. Zejména v prvních a druhých fázích je nicméně diskursivní analýza provedena velmi důsledně a promyšleně, a to včetně rozboru vizuálně prostředkovaných významů obsažených v propagandistických materiálech ISIS.

Vedlejší kritéria:

Z formálního a stylistického hlediska je práce na velmi dobré úrovni, navzdory drobným jazykovým nedostatkům (např. zřídka neúplné věty). Dostatečný je i rozsah zdrojového aparátu.

Celkové hodnocení:

Předložená práce je poctivým a promyšleným uplatněním faircloughovské CDA na propagandistický diskurs ISIS, jehož výsledkem je výstižné, interpretačně původní zachycení genderové konstrukce role ženy jako součásti saláfitské pospolitosti v obnoveném *chalífátu*. Navzdory jisté konceptuální nejasnosti a nesouladu jedné z výzkumných otázek se zvolenou metodou analýzy proto práci hodnotím jako zdařilou.

Výsledná známka:

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Výborně

Podpis: